

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

GADA PĀRSKATS 2024

Priekšvārds

Uzņēmumu reģistrs nereti ir pirmā iestāde valsts pārvaldē ar ko daudzi saskaras savā ceļā uz mērķi realizēt kādu ideju. Pirmie, ar ko saskaras valsts pusē, kad dzimst ideja. Vai tas būtu nākamā Latvijas *vienradža* stāsts vai organizācijas kas meklē veidus kā glābt nelaimē nonākušos, tieši Uzņēmumu reģistrs bieži vien iedod to pirmo sajūtu par "jā man izdosies, jā valsts mani saprot un atbalsta."

Mums ir jābūt iedrošinājumam, gandrīz nemanāmam atbalstam. Mūsu mērķis nav izdot administratīvos aktus. Protams tā ir juridiskā forma kādā pieņemam savus lēmumus – svarīga savā juridiskajā nozīmē, bet ne centrālā sadarbībā ar klientu, ne mūsu misija. Kā bērnam piedzimstot dzemdību namā ģimene sagaida, ka to atbalstīs, saprotoši pamācīs, nodrošinās drošu vidi, tā mums piedzimušu ideju formalizējot juridiskajā formā svarīgi, ka neatbaidām, iedrošinām, atbalstām un pasargājam. Jo tikai tā, tikai tad, ja no valsts pārvaldes puses mēs būsim sabiedrībai, tikai tad mēs visi kopā plauksim uz zelsim stiprā Latvijā.

2024. gads Uzņēmumu reģistram pagāja ar jaunu komerciesību reformu. Tika paveikts liels darbs jau no iepriekšējā gada uzsākot jauno grozījumu Komerclikumā ieviešanu. Akcionāru reģistrācija, lai arī pamanāmākais, bet nebūt ne vienīgais jaunums tajā. Nevaru būt lepnāka par spēcīgo Uzņēmumu reģistra komandu, kas pārvarēja ikvienu ceļā radušos izaicinājumu un bez lieliem starpgadījumiem nodrošināja, ka akciju sabiedrību akcionāri ir atklāti sabiedrībai, bet tām akciju sabiedrībām, kas nereaģēja, uzsākts likvidācijas process.

Tāpat, lai arī ar ne vienu vien izaicinājumu un rūgtu mācību, tomēr 2024. gads mūs ir pievedis daudz tuvāk e-pakalpojumiem, arī darba videi pašu Uzņēmumu reģistra darbinieku pusē, kas atbilst izpratnei par efektīvu un ilgtspējīgu IT tehnoloģiju izmantošanu reģistrācijā un informācijas izsniegšanā. 2025. gadā varbūt ne ļoti ātri, bet noteikti ļoti mērķtiecīgi mēs iesim tālāk, lai ar pārliecību teiktu, ka pakalpojumi ir vienkārši, jēgpilni un sniedz labāko iespējamo lietotāja pieredzi klientiem.

Uzņēmumu reģistrā 2024. gads iezīmējies arī turpinātā pakalpojumu pilnveidē ar mērķi stiprināt starptautisko sankciju ievērošanu. Turpinoties nepamatotajam un neprovocētajam Krievijas karam pret Ukrainu, iespējami efektīva starptautisko sankciju ievērošana saglabājusi savu aktualitāti, tāpēc jau 2023. gada nogalē Uzņēmumu reģistrā tika izveidota Analītikas nodaļa, kuras galvenais uzdevums ir nodrošināt Uzņēmumu reģistra darbības efektivitāti un vienveidīgu tiesību normu piemērošanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas, kā arī starptautisko un nacionālo sankciju jomā.

Kas svarīgi – Uzņēmumu reģistra attālinātā, bet vienlaikus izcilā un sabiedrībai atvērtā klientu apkalpošana kļuva par pierādījumu tam, ka atbilstoši pārvaldīts un uz kvalitātes kritērijiem balstīts attālinātais darbs valsts pārvaldē var arī mazināt administratīvo slogu klientiem un uzlabot rezultātus. Esam un turpināsim izmantot šīs sniegtās iespējas, lai vienlaikus rūpējoties, ka visi kam jāreģistrējas - reģistrējas un visi kam vajag informāciju – to saņem, mēs saglabātu iespēju arī balansēt savu privāto un darba dzīvi efektīvi – jo tikai apmierinātākiem darbiniekiem var būt apmierinātāki klienti.

Paldies, ikvienam Uzņēmumu reģistra darbiniekam par 2024. gadā paveikto un ikvienam mūsu klientam par jūsu izvēli darboties Latvijā, sadarbību ar mums savu ceļu uzsākot un ikvienu izteikto ieteikumu, kas iedvesmo mūs pilnveidot savus pakalpojumus! Lai kopā mums lielisks 2025.gads!"

Laima Lejina

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistra
galvenā valsts notāre

Saturs

Priekšvārds	2
Pamatinformācija par UR	4
Finanšu pārskats	6
2024. gads skaitļos	7
Būtiskākais 2024. gadā	8
Izcila klientu apkalpošana	9
Modernizācija	10
Pakalpojumu portāla pilnveide	10
Ierobežotas pieejamības informācijas nodošana Eiropas tiesībsargājošajām iestādēm tiešsaistē	11
Jauns reģistrs - juridisko veidojumu (trastu) patieso labuma guvēju reģistrs	12
Akciju sabiedrības atklāj akcionārus	13
Izmaiņas biedrībām un nodibinājumiem (Organizāciju vienkāršotā likvidācija)	14
Ārvalstu dokumentu pieprasīšanas prakses maiņa	15
SIA un AS valdes locekļi var doties ar bērna aprūpi saistītā atvaļinājumā	16
Analitikas nodaļas pirmais darba gads	17
Personāla vadība un attīstība	18
Komunikācija ar sabiedrību	19
Plānotais 2025. gadā	20

Pamatinformācija

JURIDISKAIS STATUSS

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs ir tiešās pārvaldes iestāde, kas darbojas tieslietu ministra pārraudzībā. Uzņēmumu reģistra galvenais uzdevums Latvijas Republikas teritorijā ir reģistrēt tiesību subjektus kā uzņēmumus, komersantus, biedrības, nodibinājumus, reliģiskās organizācijas, politiskās partijas, masu informācijas līdzekļus un juridiskos faktus kā komerçķīlas, izšķirošās ietekmes, laulību un publiskās un privātās partnerības līgumus, kā arī maksātnespējas procesus. Līdzās informācijas reģistrācijai tikpat būtisks Uzņēmumu reģistra uzdevums ir arī reģistrētās informācijas izsniegšana. Kopā Uzņēmumu reģistrs uztur 13 publiskos reģistrus un 1 sarakstu.

STRUKTŪRA

Uzņēmumu reģistra darbu vada galvenais valsts notārs, kuram ir divi vietnieki – vietnieks juridiskajos jautājumos un vietnieks attīstības jautājumos. Uzņēmumu reģistrā ir 9 struktūrvienības (departamenti un nodaļas).

Pamatfunkcijas – reģistrāciju un informācijas izsniegšanu Uzņēmumu reģistrā nodrošina valsts notāri un Informācijas nodaļas speciālisti. Vienlaikus jau vairākus gadus pamatfunkciju veikšana nav iespējama bez Uzņēmumu reģistra informācijas sistēmas, attiecīgi arī tās uzturēšanā un atbalsta darbā iesaistītais personāls pēc būtības līdzvērtīgi minams kā pamatfunkciju nodrošinātāji.

Uzņēmumu reģistrs 2024. gadā nodrošināja darba vietas ne tikai Rīgā, bet arī Daugavpilī, Rēzeknē, Valmierā, Jēkabpilī, Bauskā, Liepājā, Saldū un Ventspilī.

FUNKCIJAS

Saskaņā ar likumu "Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" Uzņēmumu reģistra funkcijas ir:

- veikt komersantu un to filiāļu, ārvalstu komersantu un organizāciju pārstāvniecību un pārstāvju, kooperatīvo sabiedrību, Eiropas ekonomisko interešu grupu, Eiropas komercsabiedrību, Eiropas kooperatīvo sabiedrību, politisko partiju un to apvienību, administratoru, maksātnespējas subjektu, tiesiskās aizsardzības un maksātnespējas procesa norises biedrību un nodibinājumu, reliģisko organizāciju un to iestāžu, arodbiedrību, masu informācijas līdzekļu, koncesijas līgumu, izšķirošās ietekmes, komerçķīlu, laulāto mantisko attiecību un šķirējtiesu reģistrāciju un nodrošināt attiecīgo reģistru vešanu;
- sniegt informāciju par reģistrētajiem tiesību subjektiem un juridiskajiem faktiem;
- veikt citas normatīvajos aktos noteiktās funkcijas.

Pamatinformācija

MISIJA

Uzkrāt informāciju sabiedrības interesēm, lai nodrošinātu uzticamu un drošu darījumu vidi Latvijā un Eiropā.

VĪZIJA

Uzņēmumu reģistrs ir uzticama, inovatīva un sabiedrībai atvērta valsts pārvaldes iestāde Latvijā un Eiropā.

MŪSU VĒRTĪBAS

APMIERINĀTI KLIENTI

Mēs saprotam klienta vajadzības un cienām ikvienu klientu. Esam atvērti un vērsti uz sadarbību. Klientu apkalpošanā tiecamies uz izcilību.

PROFESIONĀLI, IESAISTĪTI DARBINIEKI

Esam mērķorientēti profesionālam darbam sabiedrības labā. Atbalstām atvērtu, izzinošu, komandas sadarbībā un savstarpējā uzticībā balstītu darba vidi.

ATTĪSTĪBA UN INOVĀCIJAS

Veicinām inovāciju ieviešanu, lai attīstītu sniegtos pakalpojumus un pastāvīgi celtu darba kvalitāti un efektivitāti. Elastīgi pielāgotos pārmaiņām un izaicinājumiem.

Finanšu pārskats

Reģistrs ir valsts budžeta finansēta iestāde. 2024. gada finansējums un tā izlietojums:

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	2023. gadā (faktiskā izpilde)	2024. gadā	
			apstiprināts likumā ar izmaiņām	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	6 214 347	8 765 587	7 303 270
1.1.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	84 464	65 507	82 217
1.2.	dotācijas	6 129 883	8 700 080	7 221 053
2.	Izdevumi kopā:	6 179 013	8 765 587	7 270 183
2.1.	uzturēšanas izdevumi kopā:	5 280 436	6 657 773	5 935 351
2.1.1.	kārtējie izdevumi	5 276 322	6 653 659	5 931 721
2.1.2.	kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	4114	4114	3 630
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	898 577	2 107 814	1 334 832

2024. gads skaitļos

REGISTRĒTS

132 174

sabiedrība ar ierobežotu atbildību

886

akciju sabiedrības

23 774

zemnieku saimniecības

10 172

individuālais uzņēmums

1451

kooperatīvā sabiedrība

2578

publiskā sektora iestādes

11 549

individuālais komersants

27 098

biedrības un nodibinājumi

94%

elektroniski saņemtie
pieteikumi

6%

papīra formā saņemtie reģistrācijas
pieteikumi

saņemto atbildēto zvanu skaits:

54 733

jeb 96%

89% klientu pakalpojumu
portālu novērtējuši ar
4 un 5 zvaigznēm (ļoti labi)

89 756 991

Datu apmaiņas servisu izsaukumi
(API)

3 619 951

Skatījumi info.ur.gov.lv

Būtiskākais 2024. gadā

2024. gads nesis pārmaiņas Uzņēmumu reģistra vadībā, aprīlī galvenā valsts notāra amatā stājās **Laima Letiņa**. Iepriekšējā Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāre Guna Paidere atstāja amatu 2023. gadā un līdz Laimas Letiņas iecelšanai amatā galvenā valsts notāra pienākumu izpildītājs bija Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra vietnieks juridiskajos jautājumos Sandis Karelis.

Foto: Gatis Rozenfelds, Valsts kanceleja, 26.03.2024. No kreisās Tieslietu ministrijas valsts sekretārs Mihails Papsujevičs, tieslietu ministre Inese Lībiņa-Egnere un Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāre Laima Letiņa.

Visa gada garumā Uzņēmumu reģistrā turpinājies darbs pie viena no Uzņēmumu reģistra stratēģijas prioritārajiem virzieniem – **nodrošināt elektronisko pakalpojumu pieejamību un elektronisko pakalpojumu pilnveidošanu**. Pakalpojumu portāla pilnveide turpinās, piedāvājot arvien plašāku pakalpojumu funkcionalitāti, lai, ciktāl iespējams, virzītos uz pilnvērtīgas pašapkalpošanās iespējas nodrošināšanu klientiem un pakalpojuma saņemšanai nepieciešamā laika un izdevumu samazināšanu. Uzņēmumu reģistrs ir gandarīts gan par 2024. gadā saņemto pieteikumu statistikas rādītājiem, jo salīdzinājumā ar 2023. gadu **palielinājies elektroniski saņemto pieteikumu skaits, tie ir 94%**, bet iepriekšējā gadā tie bija 92%, gan par **klientu apmierinātību ar pakalpojumu portālu**, kas 2024. gadā ir **paaugstinājusies uz 89 %**, bet gadu iepriekš portālu kā labu vērtēja 80% klientu.

Liela uzmanība 2024. gadā veltīta akciju sabiedrību **akcionāru atklāšanai**, kas bija jāpaveic līdz 30. jūnijam. Ar dažādiem pasākumiem Uzņēmumu reģistrs visu gadu aicinājis akciju sabiedrības atklāt to akcionārus – gan rīkojot informatīvu semināru, gan publicējot aicinājumus tīmekļvietnē un sociālajos tīklos. Rezultāti neizpalika – 801 (90 %) akciju sabiedrību akcionārus atklāja, savukārt pārējām tika apturēta darbība, ņemot vērā caurspīdīguma prasības savlaicīgu neizpildi.

Pirmo darba gadu aizvadīja Uzņēmumu reģistra **Analītikas nodaļa**, analizējot datus starptautisko un nacionālo sankciju sarakstos, kā arī veicot noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas risku analīzi.

Tika sperti arī arvien jauni soļi **administratīvā sloga mazināšanas** virzienā un procesu atvieglošanā ārvalstu investoriem. Tā, piemēram, Uzņēmumu reģistrs praksē aktīvi uzsāka informācijas par lielāko daļu ārvalsts juridiskajām personām pārbaudi Biznesa reģistru savstarpējās savienošanas sistēmā (BRIS) un Eiropas Savienības dalībvalstu, kā arī Islandes, Lihtenšteinas, Norvēģijas oficiālajos reģistros, ja informācija ir pieejama bez maksas. Rezultātā tagad ārvalstu investori Uzņēmumu reģistrā var iesniegt mazāk dokumentus nekā pirms tam.

2024. gadā Uzņēmumu reģistrā tika izveidots arī **Juridisko veidojumu (trastu) patieso labuma guvēju reģistrs**, kura izveide nozīmīga arī turpmākai patieso labuma guvēju atklāšanas nodrošināšanai. Tam ir potenciāls kļūt par Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros neregistrētu juridisko personu un juridisko veidojumu patieso labuma guvēju reģistru, kurā pēc nepieciešamības, atbilstoši tālākajām iecerēm, iespējams paredzēt arī ārvalstu juridisko personu, kurām veidojas saikne ar Latvijas Republiku, patieso labuma guvēju atklāšanu visdažādākajās situācijās.

Izcila klientu apkalpošana

2024. gadā klienti Uzņēmumu reģistru vienmēr **sazvanīja gandrīz nekavējoties**. 96% zvanu tika atbildēti, turklāt 92% no zvaniem **tika pacelti 30 sekunžu laikā**. Neviena saņemtais jautājums vai situācija netika atstāta bez risinājuma – pēc nepieciešamības zvani tika pāradresēti vai tika veikts atzvans pilnvērtīgi noskaidrojot situāciju, aptverot visas atbildei būtiskās kompetences, kas klātienēs apkalpošanā nebūtu iespējams.

Elektroniski saņemto pieteikumu īpatsvars bija 92% un tas turpina pieaugt, tāpat arī klientu apmierinātības rādītāji ar elektroniskajiem pakalpojumiem - 2023. gadā 81%, 2024. gadā jau 88% pakalpojumus novērtēja pozitīvi.

Ar klientiem, kuriem nebija piekļuves e-vidēi tika strādāts īpaši, operators palīdzēja veidlapas aizpildīt telefoniski – sarunas laikā, ja nepieciešams, tad pa pastu nosūtot pieteikuma veidlapas, lūdzot klientu vērsties bibliotēkās vai Valsts un pašvaldību vienotajos apkalpošanas centros.

Ja klientam tiešām nebija piekļuve ne bibliotēkai, ne Valsts un pašvaldību vienotajiem apkalpošanas centram, un bija nepieciešamas veidlapas, tad aicinājām ierasties Uzņēmumu reģistra Rīgas birojā, kur izsniedzām dokumentu paraugus un paskaidrojām klientam, kā jāaizpilda dokumenti vai, ja klients lūdza, izsūtījām nepieciešamās veidlapas un skaidrojošo materiālu.

2024. gads tiešām pierādīja, ka Uzņēmumu reģistrs visus pakalpojumus un atbalstu klientiem augstā kvalitātē spēj sniegt attālināti, kas būtiskākais, tātad nezaudējot kvalitāti spējām palīdzēt taupīt arī klientu laiku, attiecīgi samazinot administratīvo slogu.

Pakalpojumu portāla pilnveide

2024. gadā pakalpojumu portālā registr.gov.lv tika veikti dažādi uzlabojumi, lai padarītu sistēmu lietotājiem ērtāku. Pielāgojumi tika veikti ņemot vērā lietotāju vajadzības un ieteikumus, cik vien tas bija iespējams. Veiktās izmaiņas uzlaboja apmaksas iespējas portālā, ļaujot vieglāk apmaksāt pakalpojumu arī, ja par tiem maksā trešā puse.

Tika novērstas sistēmas nepilnības gan Pakalpojumu portālā, gan Uzņēmumu reģistra iekšējā informācijas sistēmā, lai lietotāju pieteikumi tiktu apstrādāti ātrāk. Tostarp atjaunotas vairākas programmatūras versijas, lai padarītu portālu lietotājiem vēl ērtāku un drošāku, kā arī pievienotas papildu funkcijas pakalpojumu katalogā.

2024. gadā pakalpojumu portāla registr.gov.lv darbību **89% klientu novērtējuši kā ļoti labu**. Ir uzsākti sagatavošanās darbi, lai 2025. gadā pakalpojumu portālā piedāvātu lietotājiem vēl ērtākus, vienkāršākus un klientam pakalpojuma saņemšanas laiku samazinošus pakalpojumus.

Ierobežotas pieejamības informācijas nodošana Eiropas tiesībsargājošajām iestādēm tiešsaistē

Būtisks darbs 2024. gadā paveikts arī sabiedrības drošības stiprināšanā. Gada sākumā Uzņēmumu reģistrs pievienojās **Patieso labuma guvēju reģistru savstarpējās savienojamības sistēmas** (*Beneficial ownership registers interconnection system, BORIS*) versijai 2.0, kas ietver arī apmaiņu ar ierobežotas pieejamības informāciju starp Eiropas valstīm – reģistru iestādes nodod un tiesībsargājošās iestādes saņem un izmanto noziegumu izmeklēšanas un/vai novēršanas vajadzībām.

Uzņēmumu reģistrs kā **viens no pirmajiem reģistriem** Eiropas Savienībā pievienojās sistēmas jaunajai versijai. Citu valstu aktivitāte ir zemāka, gada sākumā tai bija pievienojušās vēl tikai četras Eiropas valstis – Vācija, Grieķija, Austrija, Somija. Uzņēmumu reģistrs aicina arī citas valstis aktīvāk iesaistīties uzņēmējdarbības vides caurredzamības uzlabošanā, lai nodrošinātu, ka tiesībsargājošajām iestādēm ir ērta piekļuve patieso labuma guvēju informācijai.

Norādāms, ka pārējiem interesentiem – ikvienam sabiedrības loceklim Eiropas e-tiesiskuma portālā publiski pieejamā informācija aptver teju visu biznesa reģistru informāciju, bet, protams, neietver ierobežotas pieejamības informāciju. Datu pieejamību arī šajā sistēmā Uzņēmumu reģistrs nodrošina bez maksas. Vienlaikus informācijas saņemšana no citu valstu reģistriem var būt maksas pakalpojums, jo to tā nosaka attiecīgās valsts likumi.

Uzņēmumu reģistrs nodrošina un attīsta Eiropas līmeņa datu apmaiņu divās apjomīgās Eiropas reģistru savstarpējās savienojamības sistēmās – Eiropas reģistru savstarpējās savienojamības sistēmā BRIS (Business register information system), kas sabiedrībai pieejama Eiropas e-tiesiskuma portālā, un patieso labuma guvēju reģistru savstarpējās savienojamības sistēmā BORIS, kas publiski nav pieejama.

Jauns reģistrs - juridisko veidojumu (trastu) patieso labuma guvēju reģistrs

2024. gadā Uzņēmumu reģistrā ir **izveidots jauns reģistrs**: Juridisko veidojumu (trastu) patieso labuma guvēju reģistrs. Tā izveide saistīta ar grozījumiem Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas (NILLTPFN) likumā atbilstoši Eiropas regulas prasībai un paredz patieso labuma guvēju atklāšanas pienākumu Uzņēmumu reģistrā arī Latvijas Republikas tiesību sistēmai neraksturīgiem juridiskajiem veidojumiem, ja tiem ir normatīvajos aktos noteikta saikne ar Latvijas Republiku.

Ar juridisko veidojumu tiek saprasti dažādi veidojumi, kuri neatbilst tiesību subjektu regulējumam (piemēram, pensiju fonds, investīciju fonds, trusts).

Grozījumi Zemesgrāmatu likumā paredz, ka šajā reģistrā no 2025. gada 1. janvāra tiek reģistrēti arī nostiprinājuma lūguma pieteikumā minētās attiecīgās juridiskās personas vai juridiskā veidojuma, kas nav reģistrēti Latvijā, patiesā labuma guvēji.

Neaprobežojoties tikai ar iepriekš minēto situāciju, šim reģistram ir potenciāls kļūt par Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros neregistrētu juridisko personu un juridisko veidojumu patieso labuma guvēju reģistru, kurā pēc nepieciešamības, atbilstoši tālākajām iecerēm, iespējams paredzēt arī citās situācijās ārvalstu juridisko personu, kurām veidojas saikne ar Latvijas Republiku, patieso labuma guvēju atklāšanu.

Akciju sabiedrības atklāj akcionārus

Nozīmīgs uzdevums 2024. gadā Uzņēmumu reģistram un tā klientiem bijis saistībā ar akciju sabiedrību akcionāru atklāšanu. 2023. gada 1. jūlijā stājās spēkā grozījumi Komerclikumā, kas paredzēja, ka akciju sabiedrībām līdz 2024. gada 30. jūnijam bija jāatklāj informācija par to akcionāriem. Tāpat tika paredzēts, ka tām akciju sabiedrībām, kas īpašniekus neatklās, tiks piemērota vienkāršotā likvidācija, līdzīgi kā patieso labuma guvēju neatklāšanas gadījumā. Akciju sabiedrības reformas mērķis – nodrošināt **darījumu vides caurspīdīgumu** un **drošu uzņēmējdarbības vidi**.

Informācija par akcionāriem publiski pieejama Uzņēmumu reģistra informācijas tīmekļvietnē, automatizētajā pakalpojumā “sistēma sistēmā” (API) valsts un privātajam sektoram Eiropā, atvērtajos datos, tostarp tā tiek nodota arī Uzņēmumu reģistra informācijas atkalizmantotājiem.

Reģistrēto akciju īpašnieku dati – kuri tāpat kā līdz šim tika reģistrēti akcionāru reģistrā, kuru ved akciju sabiedrības valde – pieejami Uzņēmumu reģistrā, līdzīgi kā pieejama informācija par SIA īpašniekiem (dalībniekiem) un dalībnieku reģistrs.

Šīs izmaiņas paredzēja, ka turpmāk dematerializēto akciju īpašnieki tiks iegrāmatoti centrālajā vērtspapīru depozitārijā, un Uzņēmumu reģistrā būs pieejamas ziņas par centrālo vērtspapīru depozitāriju, kurā ir iegrāmatotas akciju sabiedrības dematerializētās akcijas, - nosaukums, reģistrācijas numurs un juridiskā adrese. Pēc akciju iegrāmatošanas centrālajā vērtspapīru depozitārijā valdei iesniedz pieteikumu komercreģistra iestādei. Pieteikumā norāda centrālā vērtspapīru depozitārija (kurā akcijas iegrāmatotas) nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi un pieteikumam pievieno tā izsniegtu apliecinājumu par akciju iegrāmatošanu.

Akciju sabiedrībai varēs būt tikai viena veida akcijas – vai reģistrējamās akcijas (informācija pieejama Uzņēmumu reģistrā), vai dematerializētās akcijas (informācija pieejama centrālajā vērtspapīru depozitārijā).

AKCIJU SABIEDRĪBAS *dati 31.12.2024.	
Komercreģistrā reģistrētas aktīvas akciju sabiedrības	Akcionārus atklājušas
886	801
	Pievienots akcionāru reģistra nodaļījums (ARN) – 771
	Ir depozitārija apliecinājums – 30

Izmaiņas biedrībām un nodibinājumiem (Organizāciju vienkāršotā likvidācija)

Sen gaidītas un atklātību veicinošas, bet vienlaikus administratīvo slogu negatīvi neietekmējošas izmaiņas 2024. gada vasarā spēkā stājās arī attiecībā uz biedrībām un nodibinājumiem ar grozījumiem Biedrību un nodibinājumu likumā. Tie noteica, ka no 1. jūlija biedrību un nodibinājumu **darbības jomas ierakstīšana biedrību un nodibinājumu reģistrā ir obligāta**. Pēc darbības jomas ierakstīšanas reģistrā tā kļūst publiski pieejama ikvienam Uzņēmumu reģistra informācijas izsniegšanas resursos. Uzņēmumu reģistrs, pamatojoties uz gada pārskatā iekļauto informāciju par biedrības vai nodibinājuma darbības jomu, kas elektroniski saņemta no Valsts ieņēmumu dienesta, izdara ierakstu biedrību un nodibinājumu reģistrā.

Līdz tam organizācijām darbības jomas norādīšana bija brīvprātīga, un to izmantoja tikai aptuveni 13% biedrību un nodibinājumu, kas radīja jautājumus kā sadarbības partneriem, tā starptautiskajām organizācijām.

Kā norādīja Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra vietnieks juridiskajos jautājumos Sandis Karelis: *“Skaidrība par biedrību un nodibinājumu darbības jomām palielina tiesisko noteiktību valstī, kā arī uzlabo nozares caurspīdīgumu, ņemot vērā Uzņēmumu reģistrā reģistrēto datu brīvu pieeju publiskajam un privātajam sektoram, kā arī dažādu sociālo, ekonomisko, finanšu un citu tendenču pētniekiem.”*

Papildus tam tika paplašināta arī Uzņēmumu reģistra kompetence **vienkāršotās likvidācijas jomā**, piemērojot to arī biedrībām, nodibinājumiem un arodbiedrībām (turpmāk – organizācija), kā rezultātā organizācija var tikt izslēgta no biedrību un nodibinājumu reģistra bez likvidācijas procesa. Ar Uzņēmumu reģistra lēmumu darbības izbeigšana iespējama, ja:

- organizācijas valdei ilgāk par diviem gadiem nav pārstāvības tiesību un organizācija sešu mēnešu laikā pēc rakstveida brīdinājuma saņemšanas nav novērsusi norādīto trūkumu;
- organizācija nav sasniedzama tās juridiskajā adresē un sešu mēnešu laikā pēc rakstveida brīdinājuma saņemšanas nav novērsusi norādīto trūkumu.

Kopš 1. jūlija Uzņēmumu reģistrs nosūtīja brīdinājumu vēstules 355 organizācijām par pārstāvības tiesību neesamību, savukārt 74 organizācijām nosūtītas brīdinājuma vēstules par nerasniedzamību to juridiskajās adresēs.

Minētie Biedrību un nodibinājumu likuma grozījumi paredz arī organizācijas darbības izbeigšanu, pamatojoties uz Valsts ieņēmumu dienesta lēmumu. Kas, saprotams nozīmē, ka ja organizācijas darbība izbeidzas ar Valsts ieņēmumu dienesta lēmumu, kas kļuvis neapstrīdams, tad organizācijas darbības izbeigšana tiek ierakstīta biedrību un nodibinājumu reģistrā. No 1. jūlija tika izdarīti 15 šādi ieraksti par organizāciju darbības izbeigšanu.

Ārvalstu dokumentu pieprasīšanas prakses maiņa

Darbā ar ārvalstu juridiskajām personām Uzņēmumu reģistra kompetencē ir pārliecināties, ka juridiskā persona tiešām pastāv un, kurš ir pilnvarots to pārstāvēt. Agrāk šādu informāciju Uzņēmumu reģistrs patstāvīgi iegūt nevarēja, tāpēc ārvalstu investoriem tika pieprasīti dokumenti, kas to apliecina. Par lielāko daļu ārvalsts juridiskajām personām Uzņēmumu reģistrs informāciju var pārbaudīt **Biznesa reģistru savstarpējās savienošanas sistēmā (BRIS)** un Eiropas Savienības dalībvalstu, kā arī Islandes, Lihtenšteinas, Norvēģijas oficiālajos reģistros, ja informācija ir pieejama bez maksas. Šāda prakse būtiski atvieglo procesu un mazina administratīvo slogu lielākajai daļai ārvalstu investoru.

2024. gadā Uzņēmumu reģistrs bez maksas visu nepieciešamo informāciju varēja iegūt par juridiskajām personām, kas reģistrētas: **Austrijā, Bulgārijā, Čehijā, Dānijā, Grieķijā, Horvātijā, Igaunijā, Lietuvā, Norvēģijā, Polijā, Slovākijā, Somijā, Ungārijā un Vācijā**. Līdz ar to klientam Uzņēmumu reģistrā papildus dokumenti, kas apliecina juridiskās personas tiesībspēju un pārstāvēttiesīgo personu nav jāiesniedz.

Pārliecināties vai konkrētā juridiskā persona pastāv ir iespējams salīdzinoši vienkārši, jo pamatdatu nodošanu BRIS šobrīd nodrošina visas ES dalībvalstis. Līdzšinējā Uzņēmumu reģistra pieredze rāda, ka līdz šim visvairāk reģistrācijas pieteikumi saņemti no juridiskajām personām, kas reģistrētas – Igaunijā, Lietuvā, Zviedrijā, Dānijā un Kiprā. Līdz ar to, šo valstu gadījumos svarīgi zināt, ka, piemēram, par Igaunijas, Lietuvas un Dānijas juridiskajām personām Uzņēmumu reģistrs informāciju var iegūt šo valstu reģistros vai BRIS, bet Kipras reģistrā iegūstama tikai daļēja informācija (amatpersonas) un nav pieejama informācija BRIS, bet par Zviedrijas juridiskajām personām informāciju nevar iegūt ne Zviedrijas reģistrā, ne BRIS, tāpēc klientam Uzņēmumu reģistrā joprojām būs jāiesniedz papildus apliecinājoši dokumenti. Liels skaits reģistrācijas pieteikumu tiek saņemti arī no juridiskajām personām, kuras ir reģistrētas Apvienotajā Karalistē, tāpēc daudzus gadus veiksmīgi tiek izmantots arī Apvienotās Karalistes reģistrs *Companies House*.

Klienti pirms dokumentu iesniegšanas var pārliecināties vai nepieciešamie dati ir publiski un pieejami bez maksas Eiropas e-tiesiskuma portāla (e-justice.europa.eu) sadaļā "Uzņēmumu reģistri – meklēt uzņēmumu ES".

SIA un AS valdes locekļi var doties ar bērna aprūpi saistītā atvaļinājumā

2024. gada 10. decembrī stājās spēkā grozījumi Komerclikumā, kas paredz iespēju sabiedrības ar ierobežotu atbildību un akciju sabiedrību valdes locekļiem doties **atvaļinājumā, kas saistīts ar bērna aprūpi**: grūtniecības un dzemdību atvaļinājums; atvaļinājums bērna tēvam, adoptētājam un citai personai; bērna kopšanas atvaļinājums; bērna aprūpētāja atvaļinājums; atvaļinājums bez darba samaksas saglabāšanas, ja ir jāaprūpē adoptējamais bērns, audžubērns vai aizbilstamais. Jaunie grozījumi nodrošina visiem vienlīdzīgas tiesības izmantot atvaļinājumus, jo līdz šim praksē bijuši dažādi gadījumi – valdes loceklis, dodoties ar bērna aprūpi saistītā atvaļinājumā, atstājis amatu un pēc atgriešanās atkal ticis ievēlēts valdē, vai notikusi sabiedrības ar ierobežotu atbildību darbības apturēšana, ja valdē un dalībniekos ir viena persona.

Pirms došanās atvaļinājumā valdes loceklim saprātīgā termiņā jāiesniedz kapitālsabiedrībai paziņojums par atvaļinājuma izmantošanu. Paziņojumā jānorāda atvaļinājuma veids, ilgums un tā sākuma un beigu datums. Kā arī paziņojumam pievienojami dokumenti, kas apliecina tiesības uz attiecīgā atvaļinājuma izmantošanu. Paziņojums par bērna kopšanas atvaļinājuma izmantošanu jāiesniedz ne vēlāk kā mēnesi pirms atvaļinājuma sākuma dienas.

Atvaļinājuma laikā valdes locekļa pilnvaras tiek apturētas. Pilnvaru apturēšana nozīmē, ka persona nav tiesīga pildīt valdes locekļa pienākumus un neietilpst valdes sastāvā. Uzņēmumu reģistram iesniedzams pieteikums par izmaiņām valdes sastāvā triju darba dienu laikā pēc valdes locekļa atvaļinājuma sākuma dienas. Valdes locekļa atvaļinājuma laikā komercreģistrā tiek izdarīts ieraksts par valdes locekļa izslēgšanu no komercreģistra, norādot izslēgšanas iemeslu.

Ne vēlāk kā 14 dienas pirms atgriešanās no atvaļinājuma valdes loceklim jāiesniedz kapitālsabiedrībai paziņojums par atgriešanos no atvaļinājuma. Pamatojoties uz valdes locekļa paziņojumu, viņa pilnvaras tiek atjaunotas nākamajā dienā pēc atvaļinājuma beigām.

Analītikas nodaļas pirmais darba gads

2023. gada nogalē Uzņēmumu reģistrā tika izveidota **Analītikas nodaļa**, lai stiprinātu vienvērtīgu tiesību normu piemērošanu un efektīvu rīcību noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas (NILLTPF) novēršanas, kā arī sankciju piemērošanas jomā. Aizvadītais pirmais darba gads ir bijis intensīvs un rezultatīvs – tostarp veikti būtiski pasākumi risku pārvaldības uzlabošanai, normatīvo aktu ieviešanas procesā, kā arī sniegta artava profesionālās kompetences stiprināšanā, organizējot vairākas apmācības par patieso labuma guvēju (PLG) identificēšanu un atklāšanu, daloties pieredzē par sankciju piemērošanu un Uzņēmumu reģistra apkopotās informācijas efektīvu izmantošanu ikdienas darbā.

Svarīgākie darbi 2024. gadā:

- **Moneyval 6. kārtas novērtējums:** Uzņēmumu reģistrs bija viena no valsts institūcijām, kas aktīvi piedalījās Moneyval novērtēšanas procesā, sniedzot visaptverošu informāciju par Latvijā īstenotajām reformām, lai apliecinātu, ka īstenotie pasākumi nodrošina NILLTPF novēršanas sistēmas efektivitāti un atbilstību Finanšu darījumu darba grupas (FATF) standartiem. Novērtējuma ietvaros tika sagatavota un iesniegta plaša informācija, tostarp normatīvo aktu skaidrojumi, statistikas dati, kā arī prakses un iekšējo procesu apraksti.
- **Sankciju reģistra izstrāde:** Ar grozījumiem normatīvajos aktos Uzņēmumu reģistram tika deleģēta jauna funkcija – nodrošināt sankciju subjektu datu analīzi un informācijas publisku pieejamību. Proti, veikt nacionālo un starptautisko sankciju sarakstu salīdzināšanu ar Uzņēmumu reģistra datiem un, konstatējot saistības, veikt sankciju pazīmes reģistrāciju. Informācijas par sankciju riskiem reģistrācija un publiska pieejamība veicina sankciju ievērošanu un atvieglos iekšējo, kā arī publisko iepirkumu jomā veicamās pārbaudes gan valsts iestādēm, gan uzņēmumiem.
- **Iestādes risku izvērtējums:** Aizvadītajā gadā tika veikts iekšējo sankciju un NILLTPF risku izvērtējums, kas kalpo par pamatu preventīviem pasākumiem un stiprina iestādes caurspīdību un spēju laikus reaģēt uz riskiem.

Plānotie uzdevumi 2025. gadā:

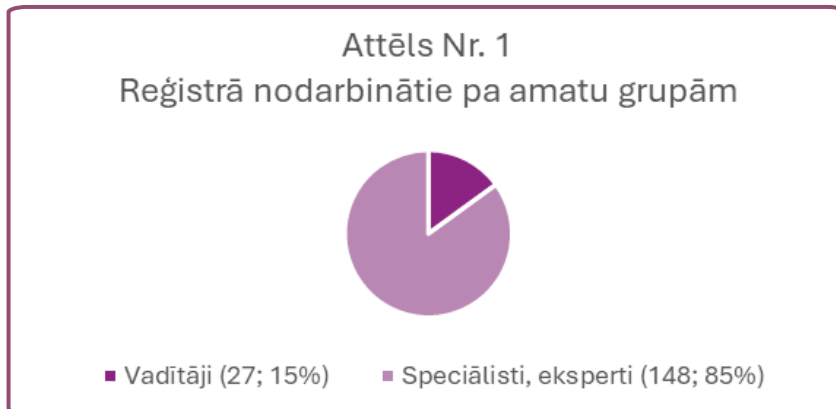
- **PLG ziņošanas procesa uzlabošana:** Tiks vērtētas izmaiņas nepatiesas informācijas par PLG ziņojumu iesniegšanas un apstrādes kārtībā, lai stiprinātu Uzņēmumu reģistra lomu ziņojumu pirmsizpētē un nodrošinātu ātrāku informācijas aktualizēšanu.
- **Eiropas Savienības (ES) regulējuma transponēšana:** lai stiprinātu ES instrumentus cīņā pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un terorisma finansēšanu, Uzņēmumu reģistrs sadarbībā ar citām institūcijām uzsāks darbu pie nacionālā un starptautiskā regulējuma pārskatīšanas, lai nodrošinātu savlaicīgu un efektīvu jaunās tiesiskās bāzes (jauna “AML pakotne”) prasību pārņemšanu un transponēšanu Latvijas tiesību sistēmā.

Personāla vadība un attīstība

Profesionāli un iesaistīti darbinieki, "pievilcīgs" darba devējs

2024. gada 31. decembrī Uzņēmumu reģistrā strādāja **175 nodarbinātie** (attēls Nr.1), no kuriem:

- vadītāji - 27 (15 %);
- speciālisti, eksperti - 148 (85 %).

2024. gada nogalē Uzņēmumu reģistrā bija 183 amata vietas un salīdzinājumā ar 2023. gadu to skaits nemainījās. Kopējais darbinieku skaits Uzņēmumu reģistrā pieaudzis par 13 darbiniekiem, pieņemti darbā 9 nodarbinātie, bet 4 nodarbinātie iecelti valsts civildienesta ierēdņa amatā.

Visaugstākā personāla mainība bijusi 2024. gada II un IV ceturksnī, savukārt, salīdzinājumā ar 2023. gadu tā ir samazinājusies par 3 % un, salīdzinot ar 2022. gadu, samazinājusies par 6 %. 2024. gadā ir samazinājies atbrīvoto darbinieku skaits salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem.

Lai nodrošinātu darbinieku profesionālo pilnveidi, 2024. gadā 151 darbinieks apmeklēja kvalifikācijas paaugstināšanas un profesionālas pilnveides mācību kursus. Kopumā pārskata gadā ir apmeklēti 726 mācību pasākumi, no tiem 229 mācību pasākumi par inovācijām, jaunākajām tehnoloģijām, digitalizāciju un mākslīgo intelektu.

Lai novērtētu Uzņēmumu reģistra nodarbināto iesaistīšanās rādītāju, kā arī noteiktu faktorus, kuri ietekmē gan darbinieku iesaistīšanos, apmierinātību, gan piederību, lojalitāti Uzņēmumu reģistram, kā arī motivāciju strādāt ar lielāku atdevi, 2024. gadā tika organizēta iesaistīšanās aptauja.

Komunikācija ar sabiedrību

2024. gadā Uzņēmumu reģistrs turpinājis aktīvi īstenot un līdzdarboties dažādos pasākumos, lai informētu sabiedrību par Uzņēmumu reģistra darbības jomu.

Sadarbībā ar Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru jūnijā tika organizēts **seminārs par akciju sabiedrību akcionāru atklāšanas regulējumu**. Akciju sabiedrībām akcionāri bija jāatklāj līdz 2024. gada 30. septembrim, tāpēc seminārā Uzņēmumu reģistrs skaidroja par Komerclikuma grozījumu mērķi, aktuālā akcionāru reģistra nodalījuma iesniegšanu Uzņēmumu reģistrā un vēl citas būtiskas nianšes.

Lai līdzsvarotu praksi patieso labuma guvēju atklāšanā ar privāto sektoru, Uzņēmumu reģistrs rīkoja **diskusiju par patieso labuma guvējiem**. Tika diskutēts par patiesā labuma guvēju noteikšanu:

- ja juridiskās personas īpašnieku struktūrā ir komandītsabiedrība;
- nodibinājumos;
- maksātspējas procesa ietvaros.

Diskusijas rezultātā Uzņēmumu reģistrs mainīja praksi patieso labuma guvēju identifikācijā komandītsabiedrībās un PLG identificēšanā nodibinājumos.

Latvijas Pilsoniskā alianse rīkoja **semināru par izmaiņām Biedrību un nodibinājumu likumā**, kurā Uzņēmumu reģistrs skaidroja par organizāciju darbības jomu reģistrēšanu un neaktīvo organizāciju likvidāciju.

Oktobrī Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāre Laima Letiņa kopā ar Valsts ieņēmumu dienesta Nelegāli iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas pārvaldes direktori Agnesi Rudzīti piedalījās žurnāla "Jurista Vārds" **konferencē "Četras sarunas par Latvijas finanšu sistēmas "kapitālo remontu"**. Konferencēs materiālu krājumā publicēts Uzņēmumu reģistra Analītikas nodaļas vadītājas Elīnas Afanasjevas raksts "Patieso labuma guvēju reģistrācija: Uzņēmumu reģistra lomas un prakses attīstība".

Foto: Alīna Kļaviņa, "Jurista Vārds"

Novembrī plašs interesentu loks pulcējās Uzņēmumu reģistra rīkotajā tiešsaistes **seminārā "Ārvalstu e-paraksti un ar tiem saistītās problēmsituācijas un to risinājumi"**, kurā Juridiskās nodaļas juriskonsulti stāstīja par elektronisko dokumentu regulējumu, īpaši pievēršot uzmanību ārvalsts elektroniski parakstītiem dokumentiem. Ņemot vērā labās atsauksmes par semināru un pieprasījumu pēc līdzīgiem pasākumiem, Uzņēmumu reģistrs arī turpmāk plāno organizēt informatīvus seminārus par klientiem aktuāliem tematiem.

Uzņēmumu reģistra tīmekļvietnē (ur.gov.lv) un sociālajos tīklos (*Facebook, X, LinkedIn*) regulāri publicētas aktualitātes, lai informētu klientus un sekotājus par Uzņēmumu reģistra pakalpojumiem un notikumiem. Augsts bijis žurnālistu pieprasījums pēc Uzņēmumu reģistra pārstāvju skaidrojumiem intervijās televīzijā, interneta ziņu portālos, laikrakstos.

Plānotais 2025. gadā

- No 01.02.2025. stāsies spēkā nosacījumi efektīvākam patieso labuma guvēju pārbaudes procesam, atbalstot **“iesniedz vienreiz”** (*“once only”*) principu, kas ļaus kredītiestādēm plašāk izmantot Uzņēmumu reģistra rīcībā esošo informāciju un dokumentus.
- No 01.01.2025. vienkāršota kārtība **SIA pamatkapitāla apmaksai ar kriptoaktīviem**, turpmāk lemt par kriptoaktīvu ieskaitīšanu pamatkapitālā varēs sabiedrību ar ierobežotu atbildību (SIA) dibinātāji vai dalībnieki, sagatavojot atzinumu par to vērtību.
- Turpināta **pakalpojumu portāla registrs.ur.gov.lv attīstība**, kurā, apzinoties, ka klienti mēdz kļūdīties nebūtiskos jautājumos un pieļaut neuzmanības kļūdas, iecerēts pakāpeniski nodrošināt dokumentu ģenerēšanu no vienreiz ievadītiem datiem, automatizētas kontroles un veiksmīgu pārbažu rezultātā - arī tūlītēju lēmumu par reģistrāciju. Tātad, samazinātu laiku un izmaksas kā klientiem, tā iestādei.
- Tiks veikti pielāgojumi pakalpojumu portālā, lai nodrošinātu diviem pieprasītākajiem un vienkāršākajiem pakalpojumiem **reģistrācijas dokumentu sagatavošanu** pakalpojumu portālā, kā arī automatizētu datu pārbaudi, samazinot klientam veicamo darbību skaitu, automatizējot daļu procesa.
- Diviem pakalpojumiem tiks nodrošināta **daudzvalodu pieejamība**, iekļaujot arī reģistrācijas dokumentu sagatavošanu (ģenerēti bilingvāli (latviešu un angļu valoda) dokumenti) iesniegšanai, balstoties uz klienta norādītajiem datiem.
- Klientu ērtībai tiks **pārskatītas pieteikumu veidlapas** saturiski un uzlabotas to struktūras, kā arī tās tiks pielāgotas pakalpojumu portāla registrs.ur.gov.lv funkcionalitātei.

